

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Університет Коменського у Братиславі
Дангаринський державний університет
Костанайський соціально-технічний університет імені академіка Зулхарнай Алдамжар
Китайсько-українська асоціація сприяння розвитку освіти та науки
ПЗВО «Київський міжнародний університет»
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

ХІІ ГЛУХІВСЬКІ НАУКОВІ ЧИТАННЯ – 2022

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУСПІЛЬНИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ НАУК

**Матеріали
міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
молодих учених і студентів**

7-8 грудня 2022 р.

**Глухів
2022**

УДК 303+009

Г 55

Глухівські читання - 2022. Актуальні питання суспільних та гуманітарних наук : Збірник матеріалів XII міжнародної науково-практичної інтернет-конференції / За заг. ред. А.С. Полякова. – Глухів, 2022. – 596 с. URL :

<http://new.gnpu.edu.ua/uk/nauka/naukove-tovarystvo-studentiv-aspirantiv-doktorantiv-ta-molodykh-vchenykh.html>

Редколегія випуску:

Полякова А.С. — кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики викладання природничих дисциплін, голова Ради Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Члени редколегії:

Плугіна А.П. — доктор філософії, старший викладач кафедри педагогіки і психології початкової освіти, голова наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених ННІ Педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Члени оргкомітету:

Дмитренко А.П. — доктор філософії, старший викладач кафедри теорії і методики дошкільної освіти, голова наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених ННІ Педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Маринченко І.В. — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти та комп'ютерних технологій, голова наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених факультету технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Мінченко М. В. — аспірантка кафедри історії, правознавства та методики навчання, голова наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених ННІ Філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Вовк Б.І. — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти та комп'ютерних технологій Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Гречаник Н.І. — кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Підсосонна О.В. — аспірантка кафедри теорії і методики початкової освіти, заступник голови наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених ННІ Педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Друкується за рішенням ученої ради Глухівського НПУ ім. О.Довженка (протокол N5 від 30.11.22 р.)

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць, опублікованих у збірці.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.	ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ, РЕГІОНУ	4
СЕКЦІЯ 2.	ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ, НАУЦІ І ТЕХНІЦІ	41
СЕКЦІЯ 3.	ІСТОРІЯ. ФІЛОСОФІЯ	67
СЕКЦІЯ 4.	ПРАВОНАВСТВО. ПОЛІТОЛОГІЯ	120
СЕКЦІЯ 5.	УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО І ВИКЛИКИ ГЛОБАЛЬНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ: СОЦІАЛЬНО- ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ	145
СЕКЦІЯ 6.	ПЕДАГОГІКА: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА	158
СЕКЦІЯ 7.	ПСИХОЛОГІЯ	210
СЕКЦІЯ 8.	ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ	257
СЕКЦІЯ 9.	ЛІНГВІСТИКА (АНГЛІЙСЬКА, НІМЕЦЬКА МОВИ). МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	331
СЕКЦІЯ 10.	БІОЛОГІЯ, ЕКОЛОГІЯ, ЕКОЛОГО- КРАЄЗНАВЧА ОСВІТА, ОХОРОНА ПРИРОДИ	352
СЕКЦІЯ 11.	ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, СПОРТ, ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ	361
СЕКЦІЯ 12.	ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА	380
СЕКЦІЯ 13.	ПОЧАТКОВА ОСВІТА	393
СЕКЦІЯ 14.	ДОШКІЛЬНА ОСВІТА	475
СЕКЦІЯ 15.	ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА	544

1. Ukraine, which has declared its integration into European structures, is gradually becoming more attractive to Europeans.

2. In the country, there is an increase in business activity, which usually causes an increase in the so-called "business tourism".

3. Increasing incomes of the population leads to the fact that people travel more, and therefore stay in hotels, as world practice shows.

Thus, the Ukrainian hotel market has great advantages and is one of the most promising in Eastern Europe, but the number of available hotels is insufficient for a country with high investment attractiveness, rich historical past and great tourist opportunities.

References:

1. Гудзь П.В. Економічні проблеми розвитку курортно-рекреаційних територій. Донецьк. Інститут економіко-правових досліджень НАН України, ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2001. 270 с.

2. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу. К.: Центр учбової літератури, 2007. 224 с.

3. Кирилова О. В. Напрямки та фактори розвитку туристичної галузі України [Electronic resource] URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197263414.pdf>

СЕКЦІЯ 2. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ, НАУЦІ І ТЕХНІЦІ

Алетенко Н. С.

*здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова*

Науковий керівник – канд. екон. наук., доц. Гавриленко Н. В.

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЯКІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

Наприкінці двадцятого століття людство вступило в нову унікальну стадію розвитку, яка отримала назву «інформаційне суспільство», якій притаманний швидкий розвиток інформаційних і телекомунікаційних технологій, а їх стрімко зростаючі можливості стають безпрецедентними як для розвитку людства, так і для ефективного вирішення багатьох професійних проблем. Не є винятком у всебічній і всеохоплюючій комп'ютеризації та інформатизації й така важлива сфера суспільного життя, як освіта.

Важливу роль в проведеному дослідженні зіграли наукові праці вітчизняних науковців, які висвітлюють тему цифровізації і впровадження інформаційних технологій в різні сфери життєдіяльності. Серед них слід виділити: Гавриленко Н.[1, с.336-354], Грищенко О., Козіцької Н.[2, с.41-38; 3], Остенди А., Несторенко Т.[4, с. 582-589] та інших науковців. Вагоме значення в проведенні ретроспективного, кореляційного аналізу відіграли напрацювання Гавриленко Н[5, с.19-22; 6. с. 21-25], Тарасова І.[7, с.84-88].

Проведений аналіз застосовуваних вищими навчальними закладами України в професійній освіті інформаційно-комунікаційних технологій, дозволив зробити висновок про те, що для здійснення ефективної організації професійного навчання з використанням програмних і інших технічних засобів навчання, виникає об'єктивна необхідність в забезпеченні відповідної підготовки, як професорсько-викладацького складу, так і здобувачів освіти.

Результати проведеного дослідження, а також детальне вивчення мета-оглядів, проведених в Україні та за кордоном, дозволяє стверджувати те, що, незважаючи на значні переваги застосування інформаційно-комунікаційних технологій, вагома частина педагогічних працівників практикує класичну (традиційну) технологію навчання, а друге місце займають комп'ютерні технології навчання і прірва між ними з кожним роком стає меншою і наразі становить 10%. Узагальнення результатів наукових напрацювань і досвіду педагогів-новаторів дозволяє нам навести основні фактори, які впливають на оптимізацію навчання: 1) підвищення його цілеспрямованості; 2) посилення мотивації навчання; 3) збільшення інформативності змісту навчання; 4) застосування активних форм і методів навчання; 5) прискорення темпу набуття професійних навичок і вмінь; 6) розвиток навичок самонавчальної праці; 7) використання комп'ютерів і інших новітніх технічних засобів навчання.

В процесі дослідження освітнього процесу найбільше зацікавлення репрезентують моделі подібності, структурні та функціональні моделі, інформаційні моделі і моделі судження та аналогії. Більшість моделей можна об'єднати під загальною назвою логіко-математичних моделей, які представляють неабиякий інтерес для освітнього процесу, оскільки забезпечують точність суджень, їх доказовість і послідовність. Слід наголосити на тому, що логіко-математичне моделювання використовує для дослідження конкретного об'єкту апарат логіки, математики та обчислювальної техніки. Отже, вирішення задачі оптимізації професійної освіти з використанням ІК-технологій сформулюємо таким чином: при наявному професорсько-викладацькому складі та комп'ютерно-технічним оснащенням, з врахуванням факторів, які привносяться здобувачами освіти в професійну підготовку із застосуванням ІК-технологій, слід знайти таке рішення, яке дозволить забезпечити максимальне значення показника ефективності професійної підготовки здобувачів у вищих навчальних закладах.

Під персоналізацією персонального навчання ми розуміємо організацію процесу навчання з врахуванням найбільш суттєвих індивідуально-неповторних властивостей особистості здобувачів освіти, які впливають на професійне навчання за вибраним напрямком підготовки, з метою створення умов, за яких можливості набуття суспільно і індивідуально значущих знань, компетенцій, вмінь і навичок з допомогою ІК-технологій будуть оптимальними.

З допомогою застосування методів рангової кореляції, які доповнюються експертною оцінкою та розстановкою пріоритетів, вищезазначені фактори були нами ранжировані та згруповані в порядку зміни сили їх впливу на результати професійного навчання. Отже, було виявлено 9 факторів, які найбільшим чином впливають на професійне навчання здобувачів освіти при застосуванні ІК-технологій, а саме: бажання, переконання та інтереси відносяться саме до професійної спрямованості та становлять 43,8%. Фактор знання, який віднесено до навченості здобувачів освіти слідує за ними і становить 18,8%. Далі йдуть фактори, які відносяться до психічних властивостей особистості, а саме: воля, пам'ять та увага. Їх частка становить 15,7 %. Фактор здібностей є заключним фактором, він відноситься до біологічних властивостей особистості і його частка становить 14,4. Хоча фактори, які відносяться до психічних і біологічних властивостей особистості і впливають на освітню діяльність є індивідуальними, але ж, як показує дослідження, їх вплив на освітній процес із застосуванням ІК-технологій становить в загальній сукупності 30,2%.

Окрім цього в процесі дослідження було проведено кореляційний аналіз, який дозволив виявити статистичний взаємозв'язок між психічними та біологічними властивостями особистості, які впливають на професійну підготовку при використанні ІК-технологій та результатами підготовки. Отримані результати дозволили зробити обґрунтований висновок щодо впливу таких факторів на результати професійного навчання здобувачів освіти з використанням ІК-технологій, як: факторів професійної спрямованості здобувачів освіти, властивості особистості здобувачів освіти та рівень їх початкової

підготовки. На підставі отриманих даних була розроблена модель персоналізації професійного освіти з застосуванням ІК-технологій. Перевага вищезгаданої моделі була підтверджена шляхом застосування такого спеціального математичного інструменту системного підходу до складних проблем ухвалення рішень, як методу аналізу ієрархій. З його допомогою проведено порівняння традиційного підходу до навчання і диференціацією навчання.

Література:

1. Havrylenko N. Development of fiscal administration in Ukraine under the conditions of digital transformations. Information and innovative technologies in the turbulence era/ Publishing House of University of Technology, Katowice, 2022. С. 336-354.
2. Гавриленко, Н., Грищенко, О., & Козицька, Н. (2022). Вплив цифрових трансформацій на зміст фіскального адміністрування. *Економіка та суспільство*, (41). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-38>.
3. Гавриленко, Н., & Козицька, Н. (2022). Аналітичне забезпечення цифрових трансформацій. *Економіка та суспільство*, (38). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-38>.
4. Ostenda A., Nestorenko T. and Zhihir A. (2018) What do students think of the education curriculum? Case of Katowice School of Technology. International Relations 2018: Current issues of world economy and politics. University of Economics in Bratislava, Faculty of International Relations. Conference proceedings, 19th International Scientific Conference, Smolenice Castle, 29th-30th, November 2018. pp. 582–589, available at: <https://cutt.ly/mYcCDfC>.
5. Havrylenko N.V. Prohnozuvannya rozvytku rehioniv na pidstavi ba hatofaktornykh modelei [Ekonomika. Finansy. Pravo]. Shchomisiachnyi informatsiino-analitychnyi zhurnal (Kyiv), 2013, vol. 12(1), pp. 19-22.
6. Havrylenko N.V., Hryshchenko O.V., Koshutska V.O. Retrospektyvnyi analiz dekompozitsii lohistychnykh system. Ekonomika Finansy Pravo, 2018, 5, 21-25. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-item/208>.
7. Tarasov N., Gavrilenko N. Korelyacijnij analiz rozvitku malogo i seredn'ogo pidpriemnictva Odes'kogo i Mikolaivs'kogo regioniv. Zbirnik naukovih prac' Cherkaskogo derzhavnogo tekhnologichnogo Universitetu. 2012, № 30. с. 84-88.

Гальчинська Г.О.,
здобувачка вищої освіти
Маріупольського державного університету,
Науковий керівник – ст. викл. Хаджинова І.В.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ДОДАТКІВ НА УРОКАХ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ. КАНООТ!, PADLET, QUIZLET

З кожним днем, наука і техніка робить все більше новинок в різних сферах життя і, безсумнівно, це стосується і освіти в цілому. У концепції Нової української школи була поставлена важлива задача: підготувати підростаюче покоління до життя в швидко мінливому інформаційному суспільстві, в світі, в якому прискорюється процес виникнення нових знань, постійно виникає потреба в нових професіях, в безперервному підвищенні кваліфікації. І ключову роль у вирішенні цих завдань відіграє володіння сучасною людиною інформаційно-комунікаційних технологій [1].

Таким чином, впровадження нових інформаційних технологій в навчальний процес початкової школи дозволяє в доступній формі використовувати пізнавальні, ігрові, самостійні потреби учнів для розвитку пізнавальних процесів індивідуальних якостей.

21 століття – століття високих комп'ютерних технологій. Застосування ІКТ на уроках підсилює позитивну мотивацію навчання, активізує пізнавальну діяльність учнів.